

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/257/2019
Identifikačné číslo spisu:	8613202963
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8613202963.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z., bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Námestie SNP 7 proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7C/150/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2017, sp. zn. 8Co/21/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 19. septembra 2016, č. k. 7C/150/2013-167 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7 083,42 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,75% ročne z dlžnej sumy od 3. mája 2013 do zaplatenia a sumu 293,96 eur, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku; rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na čl. 36 ods. 3, čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 3, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 písm. a/, § 2, § 3 ods. 1, písm. c/, § 4 ods. 1, písm. a/, bod 1, § 8 ods. 5 písm. b/ a ods. 6 písm. a/, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, ods. 2, 4, § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 517 ods. 2 a § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) uviedol, že žalobca si uplatnil proti žalovanej nárok na náhradu škody - nemajetkovú ujmu z právneho dôvodu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe uznesením Okresného súdu Svidník zo 6. apríla 2010, č. k. 0Tp/132/2010-16, pretože žalobca bol rozsudkom z 1. augusta 2012, č. k. 2T/82/2010-384 oslobodený spod obžaloby a v tejto súvislosti sa preto javí aj vznesenie obvinenia v konečnom dôsledku

za nezákonné (žalobca bol spod obžaloby oslobodený, lebo skutok nie je trestným činom). Súd prvej inštancie mal za preukázané, že vzatie do väzby bolo odôvodnené predovšetkým hrozbou opakovania násilnej trestnej činnosti obvineného (žalobcu), ktoré

ale v konečnom rozhodnutí nebolo právne posúdené ako trestný čin (ani ako priestupok).

Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, nie je možné v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy za vykonanú väzbu bagatelizovať skutočnosť, že konanie žalobcu, pre ktoré bol trestne stíhaný, nebolo trestným činom, argumentujúc, že nikdy nebolo spochybnené, že žalobca sa dopustil takéhoto správania, ktoré odôvodňovalo väzbu. To, že v čase rozhodovania o väzbe existovali dôvody väzby, nezbavuje štát objektívnej zodpovednosti za výsledok trestného konania, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného. Za uvedenej situácie, posudzovať preventívnu väzbu za zavinenú obvineným je neudržateľné. Súd prvej inštancie konštatoval,

že rozhodnutím o väzbe bol žalobca pozbavený osobnej slobody, slobody pohybu, kontaktu s blízkymi osobami, možnosti slobodného rozhodovania sa v osobných záležitostiach a slobody nakladania so svojím časom, a to na 285 dní, v dôsledku čoho mu vznikla nemajetková ujma

a bezprostredná príčinná súvislosť medzi uvedenou právnou skutočnosťou (vykonaním väzby a oslobodením spod obžaloby) a nemajetkovou ujmov. Žalobca bol vo výkone väzby

od 3. apríla 2010 do 12. januára 2011, teda celkovo 285 dní, z toho v roku 2010 bol vo väzbe 273 dní a v roku 2011 bol vo väzbe 12 dní. Jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2009 (teda za predchádzajúci kalendárny rok,

v ktorom bol žalobca vo výkone väzby 273 dní) predstavuje hodnotu 24,82 eur (744,50 : 30). Za 273 dní za rok 2010 žalobca vyčíslil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17

ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. vo výške 6 775,86 eur (273 x 24,82). Jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2010

(teda za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom bol žalobca vo výkone väzby 12 dní) predstavuje hodnotu 25,63 eur (769 : 30). Za 12 dní za rok 2011 žalobca vyčíslil nárok

na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 307,56 eur (12 x 25,63), spolu 7 083,42 eur (6 775,86 + 307,56). Súd prvej inštancie zároveň žalobcovi priznal aj v žalobe uplatňované príslušenstvo pohľadávky, ktorým sú náklady spojené s uplatnením pohľadávky a ktoré si žalobca v konaní uplatnil vo

výške 293,96 eur za právne zastúpenie advokátom pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu, a to s poukazom na rozsudok NS SR z 30. marca 1999. sp. zn. 2Cdo/7/1999. Záverom mal súd prvej inštancie zároveň za preukázané, že žalobca splnil zákonom požadovanú podmienku a pred podaním

žaloby požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku žiadosťou, ktorú žalovaná prevzala 2. novembra 2012. Žalovaná do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti nárok žalobcu neuspokojila,

preto súd prvej inštancie uzavrel, že od 3. mája 2013 je v omeškaní. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Zb. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 26. júna 2017, sp. zn. 8Co/21/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p.; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho

rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil správny právny záver, preto sa v celom rozsahu stotožnil s náležitým a presvedčivým

rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré poukázal. Na zdôraznenie jeho správnosti odvolací súd dodal, že vznik škody bol súdom prvej inštancie správne ustálený k 3. aprílu 2010 (začiatok väzby) a

preskúmateľným, odôvodneným a logickým výpočtom súd prvej inštancie dospel k priznanej sume, pričom náklady vo výške 293,96 eur spojené s uplatnením pohľadávky správne právne posúdil ako

príslušenstvo pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ako odvolací súd ohľadne skúmania existencie zavinenia dôvodov väzby zo strany žalobcu zdôraznil, kriminálna minulosť nemôže

byť jedným z dôvodov väzby, je potrebné však odlišovať dôvody väzby a zavinenie väzby,

v opačnom prípade by každá zákonná väzba bola obvineným zavinená a bol by popretý úmysel zákonodarcu založiť zodpovednosť štátu i za zákonné rozhodnutie o väzbe. Odvolací súd považoval za

správny postup súdu prvej inštancie, pokiaľ tento z hľadiska časovej účinnosti aplikoval na predmetnú vec zákon o zodpovednosti za škodu účinný ku dňu vzniku škody, pretože ide o hmotnoprávny predpis.

Záverom odvolací súd považoval za logické a správne,

že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu, v prejednávanej veci však žalobca v žalobe žiadal priznať plnenie v konkrétnej minimálnej výške stanovenej zákonom, preto názor žalobcu (aj súdu), že voľná úvaha súdu by sa mohla týkať len náhrady prevyšujúcej minimálnu úroveň stanovenú v § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. vyznieva logicky a správne. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 C. s. p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Ako dovolateľka zdôraznila, odvolací súd nesprávne právne posúdil vznik nemajetkovej ujmy žalobcu, keď nekriticky prezumoval vznik nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu bez akéhokoľvek skúmania reálnych následkov vykonanej väzby na žalobcu pri zohľadnení zákonom stanovených kritérií v § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Bola toho názoru, že náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej forme bolo žalobcovi možné priznať výlučne v prípade spoľahlivého preukázania následkov vyvolaných vykonanou väzbou, pričom táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi ešte riešená.

Ďalej dovolateľka poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu zo 14. marca 2012, sp. zn.

6Cdo/185/2011 a z 24. júna 1998, sp. zn. 1Co/15/1997 a mala za to, že odvolací súd sa zásadne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď v rozpore s ňou priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5,75% ročne z priznanej náhrady ujmy vo výške 7 083,42 eur od 3. mája 2013 do zaplatenia, t. j. nesprávne priznal vznik omeškania žalovanej od márneho uplynutia 6-mesačnej lehoty odo dňa prijatia žiadosti na predbežné prejednanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, keď však povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe konštitutívneho súdneho rozhodnutia, v ktorom

je určená doba splnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva

do omeškania. Záverom dovolateľka namietla aj nesprávne právne posúdenie priznaných nákladov predbežného prerokovania nároku vo výške 293,96 eur, ktoré boli súdmi nižších inštancií subsumované pod príslušenstvo pohľadávky v rozpore s § 18 ods. 3 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého však súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Dovolateľka mala preto

za to, že ustanovenie § 18 ods. 3 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z. má prednostné postavenie pred ustanovením § 121 ods. 3 Občianskeho zákona, pričom súdmi nesprávne vyriešené právne posúdenie nebolo ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolateľka zároveň podala návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu považoval za správnu aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného v čase do 31. 12. 2012, t. j. v čase účinného v čase vzniku práva na náhradu škody. Ďalej mal za to, že súdy nižších inštancií správne priznali úroky z omeškania od 3. mája 2013 a nie až od márneho uplynutia lehoty

na plnenie v zmysle priznávajúceho rozhodnutia súdu a nestotožnil sa preto so žalovanou predloženými rozhodnutiami ohľadne ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v prípade priznávania úrokov z omeškania pri nemajetkovej ujme. Záverom žalobca zdôraznil,

že mu súdy správne priznali sumu 293,96 eur ako príslušenstvo pohľadávky podľa § 121

ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože sa tejto sumy domáhal titulom náhrady za náklady spojené s uplatnením svojej pohľadávky (v podobe trov právneho zastúpenia), pretože žalovaná ako príslušný orgán jeho nárok neakceptovala. Z uvedených dôvodov navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C. s. p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť ako neprípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky).

8. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Relevanciu podľa tohto ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 C. s. p.) a pri ktorej

- s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

9. V danom spore bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7 083,42 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,75% ročne z dlžnej sumy od 3. mája 2013 do zaplatenia a sumu 293,96 eur titulom nároku žalobcu na náhradu škody podľa § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. - nemajetkovej ujmy z právneho dôvodu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe uznesením Okresného súdu Svidník zo 6. apríla 2010, č. k. OTp/132/2010-16, pretože žalobca bol rozsudkom z 1. augusta 2012, č. k. 2T/82/2010-384 oslobodený spod obžaloby.

10. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., ohľadne nesprávneho právneho posúdenia vzniku nemajetkovej ujmy žalobcu a jej priznania vo výške 7 083,42 eur, keď odvolací súd (spolu so súdom prvej inštancie) nekriticky prezumoval vznik nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu bez akéhokoľvek skúmania reálnych následkov vykonanej väzby na žalobcu pri zohľadnení zákonom stanovených kritérií v § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

11. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C. s. p. (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C. s. p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

12. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú

relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

13. V danom spore súdy na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeli k zhodnému skutkovému záveru o tom, že rozhodnutím o väzbe zo 6. apríla 2010, č. k.

OTp/132/2010-16 bol žalobca pozbavený osobnej slobody, slobody pohybu, kontaktu s blízkymi osobami, možnosti slobodného rozhodovania sa v osobných záležitostiach a slobody nakladania so svojím časom, a to na 285 dní, v dôsledku čoho mu vznikla nemajetková ujma a bezprostredná príčinná súvislosť medzi uvedenou právnou skutočnosťou (vykonaním väzby a oslobodením spod obžaloby rozsudkom z 1. augusta 2012, č. k. 2T/82/2010-384)

a nemajetkovou ujmov. Žalobca bol vo výkone väzby od 3. apríla 2010 do 12. januára 2011, teda celkovo 285 dní, z toho v roku 2010 bol vo väzbe 273 dní a v roku 2011 bol vo väzbe

12 dní. Na základe uvedeného preto súdy priznali žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý si za rok 2010 žalobca vyčíslil vo výške 6 775,86 eur (273 x 24,82) a za rok 2011 vo výške 307,56 eur (12 x 25,63), spolu 7 083,42 eur.

Predmetný, z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodený hodnotiaci skutkový záver súdov, nepredstavuje právne posúdenie. Tento ich skutkový záver nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybníť - dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný (aj) skutkový stav zistený odvolacím súdom. Najvyšší súd preto v danom dovolacom konaní vychádzal zo skutkového zistenia odvolacieho súdu, že žalobca preukázal vznik škody a príčinnú súvislosť medzi vznikom škody (nemajetkovej ujmy) a právnou skutočnosťou spočívajúcou vo vykonaní väzby a oslobodením spod obžaloby.

14. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/

C. s. p. ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

15. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/

C. s. p., aj ohľadne nesprávneho právneho posúdenia priznaných nákladov predbežného prerokovania nároku vo výške 293,96 eur, ktoré boli súdmi nižších inštancií subsumované

pod príslušenstvo pohľadávky v rozpore s § 18 ods. 3 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého však súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

16. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe). Právne posúdenie, či konkrétna otázka už bola alebo nebola dovolacím súdom vyriešená, je totiž jadrom dovolacieho konania a je podstatná pre to, či najvyšší súd o dovolaní rozhodne meritórne alebo procesne.

17. Právnu otázku nastolenú dovolateľom (viď bod 15), možno pokladať za vyriešenú rozsudkom najvyššieho súdu z 30. marca 1999, sp. zn. 2Cdo/7/1999, teda ešte pred vydaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu so záverom, že „Z tohto hľadiska pre posúdenie nákladov spojených s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody (§ 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.) prichádza do úvahy použitie ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poškodenému vzniká pohľadávka zrušením nezákonného rozhodnutia. Náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s jej uplatnením preto tvoria príslušenstvo tejto pohľadávky.“

18. Jednou z obligatórnych náležitostí dovolania je, že v ňom musí byť uvedené,

v čom dovolateľ vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania; táto náležitosť je odlišná od dovolacieho dôvodu. Účel tejto požiadavky spočíva pritom v tom, aby sa dovolateľ ešte pred podaním dovolania zoznámil s relevantnou judikatúrou dovolacieho súdu, a aby po zoznámení sa s ňou zvážil, či také dovolanie má šancu na úspech.

19. To znamená, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, porov. § 432 ods. 2 C. s. p.), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu činnosť súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania; mal by teda uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v § 421 ods. 1 C. s. p. je naplnený a prečo. Povedané inými slovami, dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchyľil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo v čom je relevantná rozhodovacia prax dovolacieho súdu rozporná, alebo v čom je potrebné relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu zmeniť, alebo či ide o právnu otázku dovolacím súdom doteraz nevyriešenú. Prípadne možno prípustnosť dovolania podľa okolností vymedziť i odkazom na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu.

20. Dovolací súd poznamenáva, že žalobca si uplatňuje svoj nárok za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý v ustanovení § 18 ods. 3 v druhej vete však vylučuje z nároku na náhradu trov konania náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Vyššie zaujatý názor dovolacieho súdu však nie je v rozpore s týmto ustanovením, nakoľko žalobca si v preskúmvanej veci neuplatňoval tieto náklady ako súčasť trov konania, ale ako príslušenstvo pohľadávky (nároku na náhradu škody), a preto dovolací súd nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od takto publikovaného záveru.

21. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalovanej spočíval v tom, že mala byť posúdená doteraz neriešená právna otázka, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu k neexistujúcej judikatúre dovolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné.

22. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., ohľadne nesprávneho právneho posúdenia nároku žalobcu na úroky z omeškania vo výške 5,75% ročne z priznanej náhrady ujmy vo výške 7 083,42 eur od 3. mája 2013 do zaplatenia a v tejto súvislosti poukázala na odklon od rozhodnutí dovolacieho súdu zo 14. marca 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011 a z 24. júna 1998, sp. zn. 1Co/15/1997 v otázke vzniku omeškania žalovanej s úhradou priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch.

23. V preskúmvanej veci dovolateľka v dovolaní namietala správnosť právneho názoru odvolacieho súdu ohľadne vzniku omeškania žalovanej s úhradou priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, a teda priznaním nároku na príslušenstvo pohľadávky spočívajúce v úrokoch z omeškania. Žalovaná argumentovala tým, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ktorá priznáva rozhodnutiu o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch konštitutívne účinky, a preto až uplynutím doby na plnenie určenej v takomto rozhodnutí sa dostáva osoba povinná na plnenie do omeškania. S poukazom na vyššie definované kritériá právnej otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., žalovanou namietané nesprávne právne posúdenie veci tak, ako ho formulovala, nebolo spôsobilé založiť prípustnosť jej dovolania podľa citovaného ustanovenia, a to z dôvodu poukazu na odklon od ňou uvádzaných rozhodnutí dovolacieho súdu. Pokiaľ sa dovolateľka

domnievala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(zo 14. marca 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011 a z 24. júna 1998, sp. zn. 1Co/15/1997), aby doložila odklon dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. pri posudzovaní otázky vzniku omeškania pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie sú vo vzťahu k ňou nastolenému právnomu posúdeniu príliehavé pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v nich riešených. V rozhodnutí z 24. júna 1998, sp. zn.

1Co/15/1997 (R 45/2000) najvyšší súd ustálil, že „povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania“. V rozhodnutí

zo 14. marca 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011 najvyšší súd sa zaoberal otázkou omeškania s tým, že nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od vyššie uvedeného publikovaného záveru.

24. Zákon č. 514/2003 Z. z. uznáva náhradu nemajetkovej ujmy ako jeden z nárokov na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (§ 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003

Z. z.). V prejednávanej veci bola súdmi nižších inštancií priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalobca bol rozhodnutím o väzbe (uznesenie Okresného súdu Svidník zo 6. apríla 2010, č. k. 0Tp/132/2010-16) pozbavený osobnej slobody, pričom rozsudkom toho istého súdu z 1. augusta 2012, č. k. 2T/82/2010-384 bol oslobodený spod obžaloby (§ 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z.). V súlade s § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. právo

na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol (okrem iného) oslobodený spod obžaloby. Z uvedenej dikcie zákona možno vyvodiť, že nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich (väzobného stíhania, oslobodzujúceho rozsudku a ich príčinnú súvislosť so vznikom nemajetkovej ujmy vzniknutej obmedzením na osobnej slobode jednotlivca). Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu,

ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor dovolacieho súdu je podporený aj novelou č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Preto je dovolací súd toho názoru, že rozhodnutím dovolacieho súdu nedošlo k odklonu od dovolateľkou vyššie označených rozhodnutí najvyššieho súdu.

25. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalovanou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až 435 C. s. p. Absenciu takej náležitosti považuje C. s. p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

26. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p., nakoľko nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

27. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C. s. p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.